

І. М. Крейдич,
к. е. н., доцент,
Національний технічний університет України "КПІ"

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ЗРОСТАННЯМ

У статті досліджуються теорії економічного зростання, особливості державного управління економічним зростанням, державні механізми регулювання економічного зростання.

The theories of economy growing, feature of economy growing state management, economy growing state adjusting mechanisms are probed in the article.

Ключові слова: державне регулювання, економічне зростання, державне управління, стійкий економічний розвиток, матеріальний добробут.

ВСТУП

Економічне зростання в умовах стійкого розвитку припускає масове впровадження енерго- і ресурсозберігаючих технологій, зміну структури економіки, структури особистого й виробничого споживання з метою забезпечення життєдіяльності існуючого й майбутнього покоління.

Кількісними індикаторами економічного зростання можуть служити наступні показники, у тому числі розраховані на душу населення: зростання національного багатства й валового внутрішнього продукту; скорочення ресурсоемності внутрішнього продукту; зростання інвестицій. Інтегральним показником якості життя служить показник тривалості життя.

ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ

Метою даної статті є узагальнення теорій економічного зростання, моделей державного управління економічним зростанням.

РЕЗУЛЬТАТИ

Незважаючи на те що люди, які живуть сьогодні, сприймають постійне і безмежне економічне зростання як щось саме собою зрозуміле й одночасно бажане, так було далеко не завжди. Для ілюстрації цього звернемося до трактування поняття "багатство", що існувало в Давній Греції.

Так, Арістотель вважав, що "правдиве багатство" полягає в сукупності коштів, "необхідних для життя й корисних для державної й сімейної громади" [1, с. 389—390]. А міра володіння таким багатством, тобто "міра ... яка є достатньою для гарного життя, не безмежна". "Ця межа існує, як вона існує й в інших мистецтвах: усяке знаряддя ... не є безмежним відносно своєї кількості й величини; багатство ж являє собою сукупність знарядь..." [1, с. 390]

Однак у тому ж Давньому Світі існувало переконання, що "людям не зазначена ніяка межа багатства", як говорив відомий афінський державний діяч Солон.

Арістотель критично ставився до такої думки, застосовуючи до нього слово "уявлення", тобто щось уявлюване, можливо, близьке до омани. "Уявлення", що полягає в тому, що багатство й нажива не мають ніякої межі, Арістотель пов'язував з "мистецтвом наживати статок". Це мистецтво він відокремлював від збільшення "справжнього багатства" домогосподарства та вважав у якомусь сенсі протиприродним. Протиприродним у зв'язку з характерною для процесу безмежністю.

Проте, Арістотель знайшов сферу діяльності, де така безмежність дійсно має місце — це сфера грошових знаків, торгівля: "Всі, хто займається грошовими оборотами, прагнуть збільшити кількість грошей

нескінченно" [1, с. 393].

У пізніші часи, зі зміною натурального господарства грошовим, а грошового кредитним, ідея про нескінченне множення багатства, у тому числі у його грошовій формі, стала масовою й не піддавалась сумніву. Можна сказати й так: тільки із затвердженням на всій планеті грошової форми господарства економічне зростання одержало адекватну своїй ідеї практичну форму вираження. А саме економічне зростання стало життєвою необхідністю для всіх країн. Економіка, що не зростає, в епоху кредитного господарства відкочується назад.

У сучасному світі економічне зростання є загально визнаною основою рішення соціально-економічних проблем, підвищення життєвого рівня населення, зростання матеріального добробуту. Економічне зростання дозволяє суспільству більш повно реалізувати поставлені цілі й здійснювати нові широкомасштабні програми [2, с. 381].

До основних факторів, що впливають на економічне зростання, можна віднести ріст продуктивності праці, збільшення витрат праці і витрат капіталу, рівень підготовки кадрів, технічний прогрес, інституціональні чинники [2, с. 384].

Всі ці фактори тісно взаємозалежні й взаємообумовлені. Так, підвищення витрат капіталу на технічне переоснащення виробництва призводить до зростання продуктивності праці, приросту реального доходу, що обумовлює збільшення витрат на освіту, а надалі буде сприяти підвищенню продуктивності праці.

Під економічною політикою держави варто розуміти політику управління економічним зростанням. У цьому зв'язку роль держави зводиться до стимулювання чинників, що визначають і підтримують економічне зростання. Держава повинна підвищувати ефективність виробництва, підтримуючи конкурентне середовище; розширювати виробничий потенціал економічної системи, стримуючи прояв негативних факторів; забезпечувати макроекономічну стабільність, знижуючи рівень безробіття й інфляції [3, с. 342—344].

Ідея про необхідність державного регулювання ринкової економіки з'явилася в 30-ті роки минулого сторіччя. З виходом в 1936 р. книги Дж.-М. Кейнса "Загальна теорія зайнятості, відсотка й грошей" сформувався науковий напрямок, об'єднаний ідеєю відносної нестабільності капіталістичної економіки й необхідності її державного регулювання. До цього часу в науковому середовищі панували концепції Адама Сміта, згідно з якими кожний учасник ринкової економіки, переслідуючи власний інтерес у процесі виробництва й

обміну, "невидимою рукою" (вільної конкуренції без втручання держави) "направляється служити інтересам суспільства". Держава приділялася роль охоронця приватної власності й волі, заснованих на них виробничих відносинах, через створення необхідних правових рамок.

Дж.-М. Кейнс у своїй роботі "Загальна теорія зайнятості, відсотка й грошей" показав неминучість нестійкого розвитку капіталізму, висунувши тезу про зруйнування механізму автоматичного вирівнювання попиту та пропозиції.

Кейнсіанська концепція державного втручання не передбачає прямого втручання держави у відносини власності. Заходи державного регулювання, пропонувані цією школою, належать до сфери обігу й перерозподілу доходів і пов'язані з аналізом співвідношення інвестицій і заощаджень, з дослідженням ефективного попиту.

В 1936 р. Р. Харрод публікує монографію "Торговельний цикл", у якій містяться основні моменти неокейнсіанської теорії циклічних коливань. У цій роботі Р. Харрод намагається інтерпретувати механізм циклу, виходячи з аналізу коливань інвестицій, споживання й випуску капітальних благ у їхньому взаємному впливі один на одного. Напрямок державного регулювання економіки він бачить у розробці й реалізації заходів, що згладжують наслідки економічних циклів. У своїй монографії "До теорії економічної динаміки" (1948 р.) Р. Харрод формулює основні напрямки державної "антициклічної політики", спрямованої на підтримку економічного зростання: регулювання процентних ставок, бюджетне, податкове й цінове регулювання [4].

Надалі ця теорія одержала розвиток у працях видатних представників кейнсіанської школи Дж. Хікса, П. Самуельсона, Е. Хансена. Так, Е. Хансен у своїй роботі "Економічні цикли й національний доход" (1951 р.) на базі вже існуючого до початку 50-х років досвіду формує програму державного регулювання економіки [5; 6, с. 84, 147]. Заходи, що спрямовані на підтримку економічного зростання, згруповані за трьома основними напрямками:

1) вбудовані механізми (стабілізатори) гнучкості, які включають прогресивний прибутковий податок, систему страхування від безробіття, систему підтримки цін на фермерську продукцію. Зміст системи вбудованих стабілізаторів полягає в тому, щоб вилучити з ринку частину ефективного попиту під час економічного підйому й перенести його на стадію спаду. Тим самим економічне зростання буде гальмувати, а спад — згладжуватися;

2) автоматично діючі контрзахо-

ди, що компенсують. До такого роду заходів, що застосовувались на стадії депресії, належать: класична кейнсіанська політика зниження норми відсотка (через зменшення дисконтної ставки); загальне зниження податкових ставок; скупка Федеральною резервною системою (ФРС) державних облигацій на відкритому ринку; скорочення обсягу резервів, які приватні банки повинні передавати в розпорядження ФРС; загальне збільшення розмірів позичок, що надаються федеральним урядом, гарантії по позичках;

3) керовані програми компенсації, тобто бюджетне регулювання, при якому в роки зростання приватних інвестицій і споживання обмежувалися б державні видатки й накопичувався бюджетний надлишок. Навпаки, у періоди спаду скорочення ділової активності компенсувалося б ростом видатків держави, аж до утворення бюджетного дефіциту.

Як і Дж.-М. Кейнс, Е. Хансен розглядав приватні інвестиції як головні кошти стимулювання економічного зростання, однак у перспективі орієнтувався на суспільство, у якому повна зайнятість в економіці буде сполучатися з високим суспільним і приватним споживанням.

П.-Е. Самуельсон [7], з'єднавши "неокласичний синтез" А. Маршалла з теорією Дж.-М. Кейнса про державне регулювання, створив концепцію "змішаної економіки". Він довів, що макроекономічна рівновага неможлива без державного регулювання й реальна лише тоді, коли загальний обсяг заощаджень дорівнює загальному обсягу інвестицій.

Через розбіжність за часом і обсягом заощаджень й інвестицій виникають диспропорції та порушується загальна економічна рівновага. Якщо заощадження більші інвестицій, тоді частина сукупного суспільного продукту залишається нереалізованою, що веде до кризи. Коли ж обсяг інвестицій випереджає обсяг заощаджень, починається інфляційне економічне зростання, що закінчується депресією. Так трапляється при вільній грі ринкових сил.

Але якщо політика держави сприяє пропорційності між попитом та пропозицією, між зайнятістю й зарплатою, то таким чином вона сприяє досягненню рівноважного стану між заощадженнями й інвестиціями, стимулює зростання економіки.

П.-Е. Самуельсон виділяє наступні передумови свідомого регулювання загальної економічної рівноваги, що визначає можливість економічного зростання: для кожного історичного етапу існує строго детермінована можливість рентабельних капіталовкладень; точка

рівноваги заощаджень і інвестицій є й точкою стабільної економічної рівноваги, але стабільна рівновага майже завжди досяжна й без повної зайнятості робочої сили у виробництві.

П.-Е. Самуельсон розробив концепцію економічних стабілізаторів: автоматичних, тобто ринкових (попит, пропозиція, ціни, прибуток, відсотки), і регульованих державою (оподаткування, держзамовлення, інвестиції, субсидії). На думку вченого, вмiла комбiнацiя таких стабiлiзаторiв при здiйсненнi економiчної полiтики держави може сприяти рiвноважному зростанню виробництва. При цьому П.-Е. Самуельсон використовував рiвноважну економiко-математичну модель Дж.-М. Кейнса

$$Y=C+I \quad (1),$$

де Y — дохід суспільства (національний дохід);

C — споживання;

I — інвестиції.

Дж.-М. Кейнс вважав, що економіка стійка при повній зайнятості робочої сили, нормальній зарплаті, прибутку та коли весь сукупний продукт іде на споживання, нагромування (інвестиції) і відшкодування зношеного основного капіталу. До моделі Дж.-М. Кейнса П.-Е. Самуельсон додав показник (P_u), що характеризує зростання потреб у державних інвестиціях в умовах науково-технічного прогресу. Підсумкова формула виглядає так:

$$Y = 3 + I + P_u \quad (2).$$

Як відомо, економічна рівновага досяжна, якщо заощадження дорівнюють інвестиціям. У цих умовах весь сукупний суспільний продукт реалізується на споживання, відшкодування основного капіталу й інвестиції, що забезпечує безкризовий стан економіки. П.-Е. Самуельсон, як і Дж.-М. Кейнс, виступає проти надмірних заощаджень і ліквідності, що не зовсім правильно, тому що ігнорується необхідність державних і особистих резервів. Але оскільки загальна економічна рівновага можлива й при неповній зайнятості робочої сили, держава повинна стимулювати зростання виробництва, щоб зберегти "соціальний мир". При цьому П.-Е. Самуельсон акцентує увагу переважно на регульованих стабілізаторах. Він прихильник активної економічної політики держави як суб'єкта господарювання, що прагне сполучити ефективність виробництва зі справедливим розподілом доходів.

Таким чином, модель державного регулювання економічного зростання, розроблена представниками кейнсіанської школи, містила в собі фінансово-бюджетні інструменти й інструменти грошової політики, передбачала збільшення державного сектора, посилення ролі держави в

розвитку ключових галузей промисловості, у створенні економічної й соціальної інфраструктур.

Одним з опонентів неокейнсіанської економічної політики став лідер чиказької школи американського монетаризму М. Фрідмен. Основний його аргумент, спрямований проти ростостимулюючої рецептури кейнсіанства, полягає в дієвості принципу "точного підстроювання під цикл": на стадії економічного підйому приймаються рестрикційні, антиінфляційні заходи, на стадії спаду — заходи щодо оздоровлення економіки. За Фрідменом [8, с. 107—118.], така політика неспроможна у зв'язку з існуванням "часових лагів" між моментом прийняття якого-небудь заходу й настанням реального ефекту від його реалізації. Оскільки часові лаги досить великі (від 0,5 до 1,5 року), заходи, спрямовані проти економічного спаду, можуть реально подіяти на стадії підйому, і навпаки.

Із середини 70-х рр. у більшості розвинених країн почало набирати силу так зване неоконсервативне зрушення з його гаслом "мінімальної держави". Це була реакція на одержавлення економіки, що занадто далеко зайшло в умовах переходу, який почався до постіндустріального суспільства. Імперативи НТР на її новому щаблі, інтернаціоналізація економіки, що зростає, ввійшли в суперечність із падінням економічної ефективності в результаті вичерпання можливостей сформованої системи інститутів і форм регулювання економіки, підривом стимулів до праці й нагромадження, ситуацією глибокої стагнації 70-х років. Неefективність державних заходів у ряді секторів, а також прямих форм державного втручання в економіку диктувала необхідність перегляду ролі держави, зміни форм і механізмів державного економічного й соціального регулювання [9].

Але зниження дієвості неокейнсіанської моделі державного регулювання економічного зростання в 70-ті роки минулого сторіччя не призвело до повного її демонтажу й повернення до моделі саморегулюючого ринку. На практиці кейнсіанська модель державного регулювання економічного зростання була пристосована до нових умов, модернізована й трансформована в більш гнучкі форми економічного регулювання.

Відбулася переорієнтація системи державного регулювання із жорстких методів на більш м'які, із прямих економічних форм регулювання на непрямі. До останнього належать, насамперед, важелі грошово-кредитної, податкової, амортизаційної, валютної, зовнішньоекономічної політики. Впливаючи з їхньою допомогою на ті або інші економічні інтереси й стимули, держава впливає на

поводження суб'єктів господарювання як виробників і споживачів, а не безпосередньо на саме виробництво й споживання. Дія непрямих регуляторів, на відміну від прямих, носить автоматичний і безадресний характер.

Пряме державне втручання збереглося лише в тих сферах, де дії ринкових механізмів недостатньо або воно вступає в протиріччя з інтересами суспільства. Бюджетне фінансування використовується не стільки для підтримки підприємств, яким загрожує банкрутство, і депресивних галузей промисловості, скільки для розвитку нових, реалізації національних конкурентних переваг у сфері НДДКР, заохочення технологічних проривів, мінімізації негативних наслідків НТП. Серед інших пріоритетних цілей соціально-економічного розвитку особливе місце займає фінансова підтримка дрібного й середнього підприємництва, а також реструктуризації традиційних базових галузей промисловості.

Активізується така функція державного регулювання, як загальна координація економічного процесу за допомогою розробки довгострокової економічної стратегії, реалізації строго орієнтованої структурної, науково-технічної, інноваційної й іншої форм промислової політики. На перший план усе більше виходить реалізація якісних особливостей економічного розвитку. До них належать націлені на поліпшення якості життя заходи щодо створення умов для підвищення освітнього рівня й кваліфікації працівників, установленню контролю за якістю й безпекою споживчих товарів і захисту прав споживачів, поліпшенню умов і охорони праці.

У той же час у кризові періоди й на переломних етапах розвитку держава значно розширює коло розв'язуваних завдань, перешкоджаючи тим самим вільному протіканню ринкових процесів.

Такий досвід має Америка часів президента Ф. Рузвельта; післявоєнна Західна Німеччина [10]; Південна Корея [11, с. 95—96.; 12, с. 111—115.]; Японія, де був розроблений п'ятирічний план економічного самозабезпечення, відповідно до якого держава сконцентрувала матеріальні й грошові ресурси на розвитку високотехнологічних секторів промисловості [13, с. 86—93; 14, с. 85—100.].

Акумулюючи результати наукових досліджень в сфері державного регулювання ринкової економіки [15—17; 18, с. 57—66.; 19, с. 17—21.; 20, 21] і з огляду на економічні реалії початку першого десятиліття ХХІ в., можна виділити основні дві групи механізмів регулювання економічного зростання (рис. 1):

1) механізми прямого регулювання, які спрямовані на створення умов ефективного функціонування ринку й безпосередньо впливають на діяльність суб'єктів господарювання;

2) механізми непрямих регулювання зростання, додатково коригувальні дії власне ринкових регуляторів і регламентуюче поведіння суб'єктів ринку опосередковано через створення певних економічних умов, що змушують їх діяти в напрямку, необхідному державі.

До першої групи належать нормативно-правові й програмні механізми регулювання економічного зростання, до другої — фінансові механізми. Нормативно-правове державне регулювання економіки охоплює регулювання прав власності, регулювання діяльності фінансово-кредитних інститутів, антимонопольне регулювання, регулювання податкових відносин, процесів приватизації й деприватизації. Програмні механізми регулювання економічного зростання включають цільові комплексні програми, держзамовлення, цінову й митну політику, інвестиційну й інноваційну політику, зовнішньоекономічну й галузеву політику. Фінансові механізми складаються з бюджетної, податкової, фіскальної, грошово-кредитної й амортизаційної політики.

Таким чином, там, де ринок не може забезпечити оптимальний розподіл ресурсів і, отже, зазнає невдачі, ринкове саморегулювання замінюється й доповнюється різними формами державної участі. І навпаки, неефективність державних заходів і прямих форм втручання вимагає використання більш гнучких приватних і змішаних форм власності й підприємництва, непрямих економічного регулювання.

Для ініціації процесів економічного зростання необхідні значні впливання капіталу, у результаті яких починається зростання, що самопідтримується. "Мінімальне критичне зусилля" повинне бути таким, щоб рівень інвестицій склав не менш 12-15% національного доходу.

Економічне зростання у наслідок нестачі інвестиційних ресурсів не може початися одночасно у всіх сферах діяльності. Тому на початковому етапі інвестиції необхідно направляти в базові галузі економіки, потенціал яких дозволить запрацювати мультиплікативному ефекту й поширити процес економічного зростання спочатку на суміжні галузі, а потім і на всю економіку.

Інвестиції невіддільні від ідеї економічного зростання. Держава з метою стабілізації економічної ситуації й стимулювання росту повинна управляти процесами виробництва й зайнятості. Тоді інвестиційна діяльність як єдність процесів вкладення

ресурсів і одержання в майбутньому доходів може ефективно здійснюватися й розвиватися на основі встановлення рівноваги між інвестиційним попитом та інвестиційною пропозицією.

ВИСНОВКИ

Узагальнення розглянутих неокейнсіанських концепцій дозволяють установити взаємозв'язок і послідовність соціально-економічних явищ, які призводять до економічної відсталості країни.

У концепції У. Ростоу економічний розвиток, зростання ВВП, зростання доходів населення, а виходить, і зміна якості життя досягаються завдяки високим темпам зростання

інвестицій (як у промисловість, так і в людський капітал).

Автори теорії "великого поштовху" стверджували, що для виходу країн з економічної кризи необхідні великі вливання капіталу, у результаті яких починається зростання, що самопідтримується. Для мобілізації інвестиційних ресурсів держава повинна задіяти важелі грошово-кредитної й податкової політики. Неefективність фіскальної системи могла бути компенсована імпортом капіталу. Величина інвестиційних вливань в економіку повинна бути достатньою для початку незворотного процесу зростання; у протилежному випадку виникає небезпека витрат інвестиційних ресурсів на забез-

печення поточних потреб.

Розглянуті неокейнсіанські концепції модернізації економічного суспільства орієнтовані на використання такого обмеженого в країнах, що розвиваються, ресурсу, як капітал, і не враховують можливості використання такого відносно надлишкового чиннику, як праця. Це й обумовило появу неокласичних теорій зростання з урахуванням двох чинників: і праці, і капіталу.

Можна зробити висновок, що інвестиції — це основа збільшення вартості, прояву процесів зростання на всіх рівнях економічної діяльності. В інвестиційній сфері закладаються найважливіші структурні співвідношення національного господарства: між нагромадженням і споживанням, між вкладенням у реальні й фінансові активи, між інвестуванням і приростом капітального майна, між витратами капіталу й віддачею інвестицій. В остаточному підсумку, саме стан інвестиційної сфери, що формує фактори виробництва, визначає інтенсивність економічного зростання.

Через розбіжність за часом і обсягом заощаджень й інвестицій виникають диспропорції й порушується загальна економічна рівновага. Якщо заощадження більші інвестицій, тоді частина сукупного суспільного продукту залишається нереалізованою, що веде до кризи. Коли ж обсяг інвестицій випереджає обсяг заощаджень, починається інфляційне економічне зростання, що закінчується депресією. Так трапляється при вільній грі ринкових сил.

Але якщо політика держави сприяє пропорційності між попитом та пропозицією, між зайнятістю й зарплатою, то тим самим вона сприяє досягненню рівноважного стану між заощадженнями й інвестиціями, стимулює зростання економіки.

Результати проведеного нами дослідження дозволяють зробити наступні висновки:

1. Інвестиції є основою розвитку підприємств, галузей економіки й країни в цілому. Обсяг інвестування виступає ключовим фактором, що визначає умови економічного зростання.

2. Питання про незворотність процесу економічного зростання існує. Він пов'язується з величиною інвестицій, яка повинна бути достатньою для забезпечення незворотності процесу економічного зростання.

3. Процес модернізації й зростання виробництва спочатку стосується невеликої групи провідних галузей і лише пізніше поширюється на всю економіку в цілому.

4. Першочергову увагу варто приділяти тим галузям економіки, які сприяють розвитку технічного процесу. Рівень розвитку таких галу-

Рис. 1. Механізми державного регулювання економічного зростання

зей визначає темпи економічного зростання й рівень розвитку країни в цілому.

5. Величина доходів населення формує платоспроможний попит і рівень заощаджень, а виходить, безпосередньо впливає на зростання інвестицій і обсягів виробництва.

6. Заощадження й інвестиції — це дві складові одного процесу. Однак через розбіжність за часом і обсягом заощаджень і інвестицій виникають диспропорції й порушується загальна економічна рівновага.

7. Економічне зростання є основою розвитку соціально-економічних процесів у суспільстві. Економіка, що не зростає, спрямовується назад.

8. Ринкового механізму саморегулювання недостатньо для досягнення макроекономічної рівноваги. Ефективне управління процесами економічного зростання можливо лише за умови втручання держави, таким чином, економічна політика держави зводиться до політики управління економічним зростанням.

9. Державні механізми регулювання економічного зростання включають: механізми прямого регулювання (нормативно-правові й програмні механізми), які спрямовані на створення умов ефективного функціонування ринку й безпосередньо впливають на діяльність суб'єктів господарювання; механізми непрямого регулювання зростання (фінансові механізми), що регламентують поведінку суб'єктів ринку через створення певних економічних умов.

10. Державні механізми регулювання економічного зростання й ринкові механізми саморегулювання взаємодоповнюють один одного й тим самим сприяють підвищенню економічної ефективності виробництва.

Література:

1. Аристотель. Сочинения: В 4-х т.: Пер. с древнегреч. — М.: Мысль, 1984. — Т. 4. — 830 с.
2. Макколлнелл К.Р., Брю С.А. Экономика: принципы, проблемы и политика: Пер. с англ. — М.: Республика, 1992. — Т. 1. — 399 с.
3. Экономика переходного периода / Под. ред. В.В. Радаева, А.В. Бузгалина. — М.: Изд-во МГУ, 1995. — 410 с.
4. Классики кейнсианства: Т.1. Р. Харрод. К теории экономической динамики; Э. Хансен. Экономические циклы и национальный доход: Ч. 1-2. — М.: Экономика, 1997. — 414 с.
5. История экономических учений: Пособие / А.Я. Корнійчук, Н.О. Татаренко, А.М. Поручик та ін.; За ред. А.Я. Корнійчук, Н.О. Татаренко. — К.: КНЕУ, 1999. — 564 с.
6. Хансен Э. Послевоенная экономика США. — М.: Прогресс, 1966. — С. 84, 147.

7. Самуэльсон П.Э., Нордхауз В.Д. Экономика (Экономикс): Пер. с англ. — М., СПб., К.: Издательский дом "Вильямс", 2000. — 533 с.

8. Фридмен М., Сэведж Л. Анализ выбора в условиях рынка // Российский экономический журнал. — 1993. — № 9.

9. Экономика переходного периода: Под. ред. В.В. Радаева, А.В. Бузгалина. — М.: Изд-во МГУ, 1995. — 410 с.

10. Эрхард Л. Благополучие для всех // Электронный ресурс - <http://e2000.kyiv.org>.

11. Маигов С. О значимости южнокорейского опыта привлечения иностранных инвестиций // Российский экономический журнал. — 2000. — № 4.

12. Маигов С. Роль государства в формировании инвестиционного климата в республике Корея // Мировая экономика и международные отношения. — 2000. — № 6.

13. Динкевич А. К осмыслению опыта экономического развития Японии // Российский экономический журнал. — 1992. — № 10.

14. Пороховский А. Национальные рыночные модели экономического развития // Российский экономический журнал. — 1997. — № 10 — 12.

15. Государственное управление экономикой Украины: опыт, проблемы, решения / Н.Г. Чумаченко, Л.Г. Червова, Л.М. Кузменко и др. — Донецк: ИЭП НАН Украины, 1999. — 484 с.

16. Крувшиц Л. Финансирование и инвестиции. Неоклассические основы теории финансов: Пер. с нем. — СПб.: Питер, 2000. — 400 с.

17. Орешин В.П. Государственное регулирование национальной экономики: Учеб. пособие. — М.: ИНФРА-М., 2000. — 122 с.

18. Прокопенко Н.Д., Иванов С.Е. Метод функционального анализа и особенности государственного регулирования экономического роста // Экономика промышленности. — 1999. — № 4 (6).

19. Ревенков А. Планирование в системе государственного регулирования экономики // Экономист. — 2001. — № 8.

20. Уотшем Т.Дж., Паррамоу К. Количественные методы в финансах: Пер. с англ. — М.: Финансы, ЮНИТИ, 1999. — 527 с.

21. Чумаченко Н.Г., Амоша А.И., Иванов Н.И. Концепция организационно-экономического механизма стабилизации промышленного производства. — Донецк: ИЭП НАН Украины, 1996. — 48 с.

Стаття надійшла до редакції 07.05.2009 р.

Новини

ЛЮДМИЛА ДЕНІСОВА: НАДХОДЖЕННЯ ДО ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ В ЧЕРВНІ 2009 РОКУ ЗБІЛЬШИЛИСЯ НА 4,5% В ПОРІВНЯННІ З АНАЛОГІЧНИМ ПЕРІОДОМ МИНУЛОГО РОКУ

План надходжень до Пенсійного фонду в червні 2009 року перевищено. Про це заявила Міністр праці та соціальної політики України Людмила Денісова на брифінгу. За її словами, план надходжень до Пенсійного фонду в червні виконано на 105%, а в порівнянні з червнем минулого року надходжень поступило на 4,5% більше. Вона зазначила, що в всі виплати пенсіонерам здійсненні вчасно та в повному обсязі.

Також Людмила Денісова повідомила, що зменшується заборгованість із заробітної плати. Так, на сьогодні, заборгованість на економічно активних підприємствах державної форми власності складає біля 100 млн грн., включаючи і поточну заробітну плату.

Міністр зазначила, що зменшується й кількість безробітних в Україні. За її словами, на обліку в центрах зайнятості на сьогодні перебуває 690 тисяч незайнятих громадян. "Це менше, ніж було на 1 листопада 2008 року, тому ситуація стабілізується", — підкреслила Людмила Денісова. Вона також повідомила, що вже реалізуються антикризові заходи, запропоновані Урядом. Наприклад, за словами Міністра, підприємству "Чернігівське Хімволокно" було надано допомогу в розмірі 2,5 млн грн., і 2 тисячі працівників не стали безробітними.

Управління у зв'язках зі ЗМІ Секретаріату КМУ